

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็น รายงาน การพัฒนา การดำเนินงานรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการดำเนินงานการรับนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 2) เพื่อสรุปและรายงานผลการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 3) เพื่อทราบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 4) เพื่อทราบสภาพปัญหาการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 กลุ่มประชากร คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 147 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 147 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการรับนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2555 สถิติที่ใช้ในการรายงานผลการดำเนินงาน คือ ค่าร้อยละ (%) สรุปผล ดังนี้

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

ผลการวิจัย “การพัฒนา ดำเนินงานรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ”

1. ผลการรับนักเรียน ภาพรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 147 โรงเรียน

1.1 ชั้นก่อนประถมศึกษา จากการรับนักเรียน ชั้น ก่อนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2555 พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีประชากรวัยเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา ทั้งสิ้น 4,008 คน มีผู้สมัครเข้าเรียนทั้งสิ้น . 3,410 คน และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 สามารถรับได้ 3,154 คน คิดเป็นร้อยละ 78.54 ของประชากรวัยเรียน และคิดเป็นร้อยละ 91.82 ของผู้สมัคร โดยส่วนที่เหลือไปเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่น

1.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีประชากรวัยเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งสิ้น 3,941 คน มีผู้สมัครเข้าเรียนทั้งสิ้น 3,258 คน และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 สามารถรับได้ 3,210 คน คิดเป็นร้อยละ 81.45 ของประชากร และคิดเป็นร้อยละ 98.53 ของผู้สมัคร โดยส่วนที่เหลือไปเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่น

1.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 พบว่า ประชากรวัยเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,927 คน มีผู้สมัครเข้าเรียนทั้งสิ้น 1,246 คน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 สามารถรับได้

1,205 คน คิดเป็นร้อยละ 30.67 ของประชากรวัยเรียน และคิดเป็นร้อยละ 96.71 ของผู้สมัคร โดยส่วนที่เหลือไปเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่น

2. ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2555

2.1 ระดับก่อนประถมศึกษา

จากการสำรวจความคิดเห็น พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้ เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการรับนักเรียนที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นธรรม และเสมอภาคและ ส่งเสริมให้รับเด็กก่อนประถมศึกษาอายุ 4-5 ปี ที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนได้เรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ โดยวิธีการจับฉลาก ให้คณะกรรมการ รับนักเรียนของโรงเรียนดำเนินการและดูแลการรับนักเรียนให้เหมาะสม ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจัดหาที่เรียนให้เด็กก่อนประถมศึกษาได้เข้าเรียนตามความเหมาะสม สนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชน และองค์กรอื่นๆ รับเด็กอายุไม่ต่ำกว่า 3 ปีเข้าเรียน และส่งเสริมให้เด็กก่อนประถมศึกษาได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้มีความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีข้อเสนอแนะว่าเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กและเป็นการปูพื้นฐานให้เด็กก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษา ควรให้เป็นความประสงค์ของผู้ปกครอง ที่จะให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนตามความเหมาะสมและเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

2.2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

จากการสำรวจความคิดเห็น พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้ เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการรับนักเรียนที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นธรรม และเสมอภาค และ ให้รับนักเรียนที่อายุอย่างเข้าปีที่ 7 หรือจบการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนได้เข้าเรียนทุกคน โดยไม่มีการสอบวัดความสามารถทางวิชาการ ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีจับฉลาก ประสานกับโรงเรียนใกล้เคียง เพื่อจัดหาที่เรียนให้กับเด็กได้เข้าเรียนทุกคน และให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จัดหาที่เรียน ให้เด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครบทุกคนตามความเหมาะสม ส่วนข้อเสนอแนะว่าเด็กนักเรียนที่ไม่อยู่ในเขตบริการจะได้เรียนทุกคน และต้องได้รับความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม เพื่อนักเรียนจะได้รับการศึกษาเกิดความเท่าเทียมทางการศึกษา และควรให้นักเรียนทดสอบความสามารถพื้นฐาน และควรจะมีวิธีที่ดีกว่าการจับฉลาก

2.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากการสำรวจความคิดเห็น พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการรับนักเรียนที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นธรรม และเสมอภาค ให้โรงเรียนทั่วไปรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการเข้าเรียนทุกคน ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับฉลาก ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้เห็นชอบการรับนักเรียนในเขตบริการ และให้รับเด็กพิการ ผู้ด้อยโอกาสได้เข้าเรียนการศึกษา

ภาคบังคับอย่างทั่วถึง สำหรับข้อเสนอแนะนั้น นักเรียนควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและความเสมอภาคทางการศึกษาและควรส่งเสริมความสามารถเฉพาะทางให้กับนักเรียนทั่วไป

3. ผลการพัฒนาการดำเนินงานการรับนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2555 มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2554 ร้อยละ 2.37

4. สภาพปัญหาการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2555 กล่าวคือ ส่งเสริมให้เด็กได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการรับนักเรียนที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นธรรม และเสมอภาค สนับสนุนให้เด็กก่อนประถมศึกษาได้เข้ารับการศึกษ ตามความเหมาะสม ประกันโอกาสเด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้เข้ารับการศึกษภาคบังคับ ครบทุกคน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ได้รับการศึกษา ที่เหมาะสมและได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษาตามความถนัด ความสนใจ และเต็มตามศักยภาพ สนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสร้างภาคีเครือข่ายการรับนักเรียนและประสานการรับนักเรียนระหว่างหน่วยงาน ที่มีบทบาทในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ทุกสังกัด และสนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ในการกำหนดแผนการรับนักเรียนของรัฐ ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสถานศึกษาเอกชนหรือสถานศึกษาของหน่วยงานอื่นด้วย ส่งเสริม ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดำเนินการรับนักเรียนภายในจังหวัดร่วมกันและดูแลการรับนักเรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งกำหนดแนวทางรณรงค์ให้เด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้เข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับครบทุกคน สนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแจ้งเด็กเยาวชนและผู้ปกครองที่นักเรียนจะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับสถานที่เรียน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาติดตามและดูแลให้จำนวนนักเรียนต่อห้องมีความเหมาะสมไม่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์การรับนักเรียนอย่างหลากหลาย และเชิญชวนเด็ก ผู้ปกครอง สื่อมวลชน และผู้เกี่ยวข้องเยี่ยมชมโรงเรียนก่อนการรับนักเรียน เพื่อประชาสัมพันธ์จุดเด่น ของแต่ละโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรจากเด็กที่ได้เข้าเรียนแล้ว แต่ไม่ได้รับเงินบริจาคโดยมีเงื่อนไขผูกพันกับการเข้าเรียน

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินงาน ครั้งนี้ มีหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ซึ่งผลของการศึกษานำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการดำเนินงาน ที่พบว่า การรายงาน รับนักเรียน ระดับชั้น ก่อนประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีจำนวนนักเรียนที่รับได้ ต่ำกว่าประชากรวัยเรียนและแผนการรับนักเรียน แต่มีได้หมายความว่า มีนักเรียนไม่เข้าเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้กำหนดแผนการรับนักเรียน ไม่ถูกต้อง ทำให้มีจำนวนนักเรียนที่รับไว้ต่ำกว่าแผนการรับนักเรียนที่แต่ละโรงเรียนกำหนด และหากโรงเรียนได้ประชาสัมพันธ์การรับนักเรียนให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่บริการของตนเอง ก็จะส่งผลให้รับนักเรียนได้ตามแผนการรับนักเรียนที่โรงเรียนกำหนด และ ยังมีนักเรียน อีกจำนวนหนึ่งที่มีที่อยู่ อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ไปเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดเอกชน โรงเรียนในสังกัดเทศบาล ที่อยู่ใกล้บ้าน และไปเข้าเรียน ณ สถานศึกษาอื่นๆ ที่อยู่นอกเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ (อ้างอิงในหนังสือผลการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552) ที่ได้ศึกษาวิจัยแนวทางการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2546 ของกรมสามัญศึกษา เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 545 และ 2546 โดยศึกษาจากเอกสารและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูและประชาชนทั่วไป และกลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 กรมสามัญศึกษา รับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ร้อยละ 95.95 และรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ได้ร้อยละ 76.58 โดยครอบคลุมทั้งนักเรียนปกติ พิการ ด้อยโอกาส และความสามารถพิเศษ ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม โปร่งใส นักเรียนได้เรียนใกล้บ้าน มีการใช้ผลการเรียนประกอบการพิจารณา เน้นการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ การรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้วิธีการรับแบบผสมผสาน หลายรูปแบบ ในพื้นที่บริการรับนักเรียนได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของแผน หรือบางแห่งรับร้อยละ 100 ของแผน หากเกินจำนวนที่รับได้ใช้วิธีการจับฉลาก ส่วนไม่เกินร้อยละ 30 ใช้การสอบคัดเลือก โดยแบบทดสอบกลาง การคัดเลือกนักเรียนกรณีผู้มี อุปการคุณ ข้อตกลงพิเศษ และความสามารถพิเศษ ซึ่งโรงเรียนกำหนดสัดส่วนเอง กรณีที่นักเรียนหาที่เรียนไม่ได้ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนช่วยจัดหาที่เรียนให้ การกระจุกตัวของผู้ที่ต้องการเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีความนิยมสูงยังเป็นปัญหาสำคัญ ทำให้มีการย้ายที่อยู่เพื่อเลือกโรงเรียนตามต้องการ ส่งผลต่อการพิจารณาคุณสมบัติ อัตรานักเรียนต่อห้อง นักเรียนล้นแผน นักเรียนไม่เต็มตามแผนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รับนักเรียนจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เดิม ด้วยสัดส่วนและวิธีการที่เหมาะสม ส่วนโรงเรียนที่เปิดสอน เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใช้การสอบคัดเลือกโดยแบบทดสอบของโรงเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของแผน อีกไม่เกินร้อยละ 10 รับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ จากผู้มีอุปการคุณและ

เงื่อนไขพิเศษ อีกไม่เกินร้อยละ 20 รับนักเรียนโควตา นักเรียนที่ไม่มีที่เรียนโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนจัดหาที่เรียนให้

2. จากการเปรียบเทียบผลการรับนักเรียนกับประชากรวัยเรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2554 – 2555 พบว่า โดยภาพรวมประชากรวัยเรียนมีแนวโน้มสูงขึ้นในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา และมีแนวโน้มลดลงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อพิจารณาอัตราการรับนักเรียนในทุกระดับชั้นมีอัตราการรับนักเรียนลดลง ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุรัตน์ อนันตชาติ .(2550.) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทาง การปฏิบัติจัดทำสำมะโนผู้เรียนและการรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษามีความต้องการแนวปฏิบัติการจัดทำสำมะโนผู้เรียนและการรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 7 ขั้นตอน 37 รายการ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าแนวทางการปฏิบัติการจัดทำสำมะโนผู้เรียนและการรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีความตรงตามเนื้อหา โครงสร้างและหลักวิชาการทั้งหมด และเสนอแนะให้ยุบรวม 4 รายการ เป็น 2 รายการ และเพิ่ม 1 รายการ เป็น 7 ขั้นตอน 36 รายการ 3) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า แนวปฏิบัติการจัดทำสำมะโนผู้เรียนและการรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 7 ขั้นตอน 37 รายการ มีความเหมาะสม 4) ผู้บริหาร สถานศึกษามีความเห็นว่าแนวปฏิบัติการจัดทำสำมะโนผู้เรียนและการรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 7 ขั้นตอน 37 รายการ มีความเป็นไปได้ 5) แนวปฏิบัติการจัดทำสำมะโนผู้เรียนและการรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 7 ขั้นตอน 37 รายการ ตรงตามความต้องการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน 36 รายการ ดังนี้ 5.1) การวางแผนการจัดทำสำมะโนผู้เรียน 5 รายการ ได้แก่ 1) จัดประชุมบุคลากรให้ทราบนโยบายและความสำคัญของการจัดทำสำมะโนผู้เรียน 2) แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำสำมะโนผู้เรียนตามความเหมาะสม ทั้งความรู้ความสามารถ 3) กำหนดบทบาทหน้าที่คณะทำงาน 4) กำหนดแนวทางในการจัดทำสำมะโนผู้เรียน 5) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน 5.2) จัดทำสำมะโนผู้เรียน 6 รายการ ได้แก่ 1) ประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่น เพื่อขอความร่วมมือในการจัดทำสำมะโนผู้เรียนในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา 2) ประชาสัมพันธ์การจัดทำสำมะโนผู้เรียนไปยังชุมชนและท้องถิ่นในเขตพื้นที่บริการ 3) สสำรวจข้อมูลเด็กทุกคนในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา 4) จำทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา 5) นำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสำมะโนผู้เรียนมาใช้ในการวางแผนการศึกษา 6) นำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสำมะโนผู้เรียนมาใช้ในการวางแผนของงบประมาณ 5.3) รายงานผลการจัดทำสำมะโนผู้เรียน 3 รายการ ได้แก่ 1) สรุปผลการจัดทำสำมะโนผู้เรียน 2) รายงานผลการจัดทำสำมะโนผู้เรียนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ 3) รายงานผลการจัดทำสำมะโนให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนทราบ 5.4) เตรียมการการรับนักเรียน 3 รายการ ได้แก่ 1) ผู้บริหารรับทราบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนและการแบ่งเขตพื้นที่บริการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) จัดประชุมชี้แจงครู

และคณะกรรมการสถานศึกษาให้ทราบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน 3) แต่งตั้งคณะกรรมการการรับนักเรียน ประกอบด้วยครูและคณะกรรมการสถานศึกษา 5.5) จัดทำแผนการรับนักเรียน 9 รายการ ได้แก่ 1) ประชุมคณะกรรมการการรับนักเรียนเพื่อจัดทำแผนการรับนักเรียนตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) จัดทำแผนที่เขตบริการของสถานศึกษา 3) กำหนดวัน เวลาการรับนักเรียนของสถานศึกษา 4) กำหนดหลักเกณฑ์ สัดส่วนและวิธีการรับสมัครนักเรียนของสถานศึกษา 5) นำข้อมูลจากการสำมะโนผู้เรียนมาจัดทำบัญชีรายชื่อเด็กในเขตพื้นที่บริการที่อยู่อายุถึงเกณฑ์เข้าเรียน 6) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้ส่งเด็กมาเข้าเรียนในสถานศึกษา 7) ประสานงานกับท้องถิ่น ชุมชน ในการติดต่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในการเข้าเรียน 8) การจัดทำคู่มือและใบสมัครในการรับนักเรียนของสถานศึกษา 9) จัดทำเอกสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ประกาศรับสมัครนักเรียน 5.6) ดำเนินการรับนักเรียน 6 รายการ ได้แก่ 1) จำหน่ายใบสมัคร ตามวัน เวลา สถานที่ที่ สถานศึกษากำหนด 2) ผู้สมัครเข้าเรียนยื่นใบสมัครตามกำหนดเวลา สถานที่ที่สถานศึกษากำหนด 3) ดำเนินการสอบคัดเลือกตามวิธีที่กำหนดไว้ในแผน 4) ประกาศผลการรับสมัคร 5) รับรายงานตัวนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกของโรงเรียน 6) รับมอบตัว 5.7) ประเมินผลและการรายงานผลการรับนักเรียน 4 รายการ ได้แก่ 1) สรุปประเมินผลการรับนักเรียนแต่ละวันของสถานศึกษา 2) รายงานผลการเข้าเรียนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ 3) ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาการเข้าเรียน 4) สรุปวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานครั้งต่อไป

3. จากการเปรียบเทียบผลกา รับนักเรียนกับ แผนการรับนักเรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2554- 2555 พบว่า โดยภาพรวมแผนการรับนักเรียน มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกระดับชั้น และเมื่อพิจารณาเป็นราย เมื่อพิจารณาอัตราการรับนักเรียนโดยภาพรวม พบว่า ปีการศึกษา 2555 มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2554 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ (อ้างอิงในหนังสือผลการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552) ที่ได้ศึกษาวิจัยการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550 พบว่าการดำเนินงานรับนักเรียนมีขั้นตอน 8 ขั้นตอน มีผู้รับผิดชอบ 3 หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งนโยบายและแนวปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประสานงานดูแลการรับนักเรียน เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการการรับนักเรียนของจังหวัด ประกาศแนวปฏิบัติในการรับนักเรียน สำรวจเด็กที่มีอายุอยู่เกณฑ์ แจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและโรงเรียนแต่งตั้งกรรมการรับนักเรียนระดับโรงเรียน ประกาศรายชื่อนักเรียนที่ได้รับการจัดสรร รับสมัครคัดเลือกตามวิธีต่างๆ ประกาศผลรายงานตัวและจัดหาที่เรียนรอบสอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนติดตามประเมินผล รายงานสาธารณชน ผลการรับนักเรียน ในปีการศึกษา 2550 คิดเป็นร้อยละ 85.86 ของประชากร และร้อยละ 77.41 ของแผนการรับนักเรียน ภาพรวมกับรับนักเรียน พ.ศ.2550 มีแนวโน้มลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับผลการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2547 – 2549 ลดลง ร้อยละ -6.25 – 2.60 และ -0.91 ตามลำดับ ภาพรวมการรับนักเรียนจำแนกเป็นระดับชั้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลการรับนักเรียน ปีการศึกษา

2547-2550 พบว่า ระดับปฐมวัยมีแนวโน้มลดลง ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีแนวโน้มลดลง ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีแนวโน้มลดลง และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

4. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2555 โดยภาพรวม เห็นด้วยกับนโยบายและแนวปฏิบัติในการนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนใกล้บ้าน ในทุกระดับชั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553.) รายงานผลการดำเนินงานการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน ศึกษาความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน รายงานผลการรับนักเรียน ศึกษาผลกระทบจากการดำเนินงานนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน และเพื่อเสนอแนวทางการรับนักเรียนในปีการศึกษา 2554 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 185 เขต และโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2554 จำนวน 31,281 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย โรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 1,760 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา หาค่าความถี่ (f) ร้อยละ (%) การทดสอบไคสแควร์ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการศึกษาพบว่า

สภาพและปัญหาการรับนักเรียน การรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นโยบายมีความเหมาะสมแต่ยังพบปัญหา มีเด็กนักเรียนบางส่วนไม่ได้เรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน การประชาสัมพันธ์ของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนไม่ทั่วถึง โรงเรียนมีคุณภาพไม่เท่าเทียมกัน การรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นโยบายมีความเหมาะสม ยุติธรรม ให้ความเสมอภาคและชัดเจนในการปฏิบัติ แต่ยังพบปัญหาการรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการและนอกเขตพื้นที่บริการ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเกี่ยวกับการรับสมัครน้อยเกินไป คุณภาพของโรงเรียนต่างกัน การดำเนินงานรับนักเรียนรอบ 2 มีความโปร่งใส การรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นโยบายมีความเหมาะสม แต่ยังพบปัญหา นโยบายการรับนักเรียนของโรงเรียนเดิมให้เต็มตามแผนการรับนักเรียนก่อน การประชาสัมพันธ์ การรับนักเรียนของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนน้อยเกินไป คุณภาพของโรงเรียนแตกต่างกัน และโรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนไม่พอกับความต้องการเรียนของนักเรียน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีความเห็นไม่สอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งให้รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเดิม และประสงค์จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้เต็มตามแผนการรับนักเรียนของโรงเรียนนั้น โดยเห็นควรกำหนดอัตราส่วนของเด็กนักเรียนเดิมกับเด็กนักเรียนโรงเรียนอื่นให้ชัดเจน

มีการสอบคัดเลือก ยกเลิกนโยบายให้รับนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนเดิมเข้าเรียน และโรงเรียนควรรับผิดชอบจัดหาที่เรียนให้เด็กที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเดิมตามความเหมาะสม

สรุปผลการรับนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า การรับนักเรียนในโรงเรียนทั่วไปในชั้นอนุบาล 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถรับนักเรียนได้ร้อยละ 40.45 ร้อยละ 67.82 ร้อยละ 75.02 และร้อยละ 47.68 ของประชากรวัยเรียนตามลำดับ และการรับนักเรียนในโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาสในชั้นอนุบาล 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถรับนักเรียนได้ร้อยละ 50.67 ร้อยละ 59.47 ร้อยละ 86.71 และร้อยละ 85.38 ของแผนการรับนักเรียนตามลำดับ นอกจากนี้การรับนักเรียนในโรงเรียนสำหรับเด็กพิการในชั้นอนุบาล 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถรับนักเรียนได้ร้อยละ 49.73 ร้อยละ 77.24 มากกว่าร้อยละ 12 และร้อยละ 88.91 ของแผนการรับนักเรียนตามลำดับ และการรับนักเรียนในโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 369 โรงเรียน พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถรับนักเรียนได้มากกว่าร้อยละ 6.47 ของแผนการรับนักเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 54.35 ของผู้สมัคร โดยอัตราการแข่งขันเฉลี่ยทั้งประเทศเท่ากับร้อยละ 1.95 ภาคเหนือมีอัตราการแข่งขันเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับร้อยละ 2.07 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 1.85 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 367 โรงเรียน พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถรับนักเรียนได้ร้อยละ 104.74 ของแผนการรับนักเรียนหรือร้อยละ 77.11 ของผู้สมัคร โดยอัตราการแข่งขันเฉลี่ยทั้งประเทศเท่ากับร้อยละ 1.36 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการแข่งขันเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับร้อยละ 1.48 ภาคกลางมีอัตราเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 1.26

การรับนักเรียนในโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษในภาพรวม พบว่า มีแผนการรับสมัคร 12,614 คน นักเรียนมาสมัคร 21,061 คน รับไว้จริง 12,964 คน แสดงว่าสามารถรับนักเรียนได้มากกว่าแผนการรับนักเรียนสมัครทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ผลกระทบการรับนักเรียนระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีกระบวนการดำเนินงานโดยประชุมคณะทำงาน และกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน นำเสนอคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) นำเสนอขอความคิดเห็นขอจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีกระบวนการปรับแก้หรือพิจารณาใหม่เพื่อใหม่การแก้ไขก่อนลงนาม ส่งผลให้การดำเนินงานการจ้างนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนล่าช้ากว่ากำหนด ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า มีระยะเวลาดำเนินงานน้อย เนื่องจากพฤติกรรมการรับนักเรียนมีระยะเวลาดำเนินงานจำกัด ส่งผลต่อการชี้แจงทำความเข้าใจกับโรงเรียน การกำหนดสัดส่วนและจำนวนการรับนักเรียนในโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง การกำหนดพื้นที่การรับนักเรียนที่ต้องมีการประสานกับโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงเรียนเอกชน ระดับโรงเรียน พบว่า ด้านคุณภาพการศึกษาต่ำลง เนื่องจากไม่สามารถดำเนินการรับนักเรียน 40 คนต่อห้องตามนโยบาย ได้ส่งผลให้จำนวนห้องเรียนที่จำกัด พื้นที่น้อย อัตราค่าเล่าเรียนไม่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ และโรงเรียนที่รับนักเรียนเดิมเข้าเรียนทั้งหมดทำใ้ ให้นักเรียนขาดความ

กระตือรือร้น ไม่สนใจเรียน ด้านโอกาสทางการศึกษา พบว่า ด้านงบประมาณไม่เพียงพอ โรงเรียนต้องระดมทรัพยากรเพิ่มเพื่อให้โอกาสนักเรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ และห้องปฏิบัติการ ส่วนในโรงเรียนอัตราการแข่งขันสูงเมื่อมีนโยบายรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เดิมเข้าเรียนครบตามแผน ส่งผลให้นักเรียนโรงเรียนอื่นไม่สามารถเข้าเรียนได้ ด้านความเสมอภาค พบว่า นโยบายปีการศึกษา 2553 เป็นการสร้างโอกาสสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเดิมมีความต้องการที่จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แต่ไม่มีความเสมอภาคต่อนักเรียนที่มีความสามารถสูงจากโรงเรียนเอกชน โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนอื่นๆ และด้านการรับนักเรียนสังกัดอื่นๆ พบว่าการเปิดโอกาสให้โรงเรียนรับนักเรียนมากกว่า 40 คนต่อห้อง ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้นักเรียนลดน้อยลงจนในที่สุดกลายเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก รวมถึงโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางไม่มีโอกาสจะได้นักเรียนที่มีคุณภาพ ส่งผลให้คุณภาพตกต่ำลงไปเรื่อยๆ

และในปี พ.ศ. 2550 ศักดิ์สิทธิ์ ชัดติยาสุวรรณ ศึกษาวิจัยการดำเนินงานรับนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายและแนวปฏิบัติการรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกรายการ มีค่าระหว่าง 48.78 – 98.83 และ 49.61 – 100 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในแต่ละกลุ่ม พบว่ามีอัตราส่วนแตกต่างกันออกไปตามกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. การศึกษาผลการพัฒนาการดำเนินงานการรับนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2555 พบว่า มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2554 ร้อยละ 2.37 อาจเนื่องมาจากผู้รับผิดชอบงานการรับนักเรียนได้พัฒนารูปแบบการดำเนินงานการรับนักเรียนขึ้นมาใหม่ ทำให้การดำเนินงานมีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเอื้อ โสภณ . (2549.) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษามีความต้องการแนวทางการปฏิบัติการรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 4 ขั้นตอน 19 ประเด็น ดังนี้ 1.1 ขั้นตอนการวางแผนการรับนักเรียน ประกอบด้วย 8 ประเด็น 1) กำหนดนโยบายการรับนักเรียนเข้าเรียนในสถานศึกษา 2) กำหนดเป้าหมายการรับนักเรียนเข้าเรียนในสถานศึกษา 3) กำหนดวัน เวลาการรับนักเรียนให้เป็นแนวทางเดียวกัน 4) กำหนดให้มีกา รแบ่งเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา 5) กำหนดแนวทางการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเข้าเรียนให้ทั่วถึง 6) กำหนดให้มีการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในการเข้าเรียน 7) กำหนดแนวทางการดูแล กำกับ ติดตามการปฏิบัติการรับนักเรียนของสถานศึกษา 8) กำหนดการรายงานผลของสถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ 1.2 ขั้นตอนปฏิบัติตามแผนการรับนักเรียน ประกอบด้วย 6 ประเด็น 1) ประกาศ เรื่อง การแบ่งเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาเป็นแนวทางการปฏิบัติการรับนักเรียนของสถานศึกษา 2) ประชาสัมพันธ์ไปยังประชาคมหมู่บ้านและผู้ปกครองนักเรียน 3) สำรวจความต้องการการเข้าเรียนของนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ 4) แต่งตั้งครูทำหน้าที่รับนักเรียนเข้าเรียนตามที่กำหนด 5) สถานศึกษารับนักเรียนเข้าเรียนตามวันเวลาที่กำหนด 6) รายงาน

ผลการรับนักเรียนตามเป้าหมาย ตามแผนที่กำหนดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 1.3 ชั้นตรวจสอบ และรายงานผลการรับนักเรียน ประกอบด้วย 3 ประเด็น 1) ทำการประเมินผลการรับนักเรียนตาม ขั้นตอนและเป้าหมายที่กำหนด 2) รายงานปัญหาอุปสรรค ในการรับนักเรียนให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทราบ 3) รายงานกรณีนักเรียนเข้าเรียนข้ามเขตพื้นที่บริการให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ 1.4 ชั้นปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการรับนักเรียน ประกอบด้วย 2 ประเด็น 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันนำผลการประเมินหาแนวทาง ปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการวางแผนการรับนักเรียนในปีต่อไป 2) ใช้ผลจากการดูแล กำกับ ติดตามระหว่างการรับนักเรียนมาปรับปรุง แก้ไขเมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะและประเด็นพิจารณา

จากผลการดำเนินงาน เรื่อง “รายงานการพัฒนาการ ดำเนินงานรับนักเรียน ปีการศึกษา 2555 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ” ผู้รายงาน มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนากระบวนการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการดำเนินงาน พบว่า ผลการรับนักเรียนในระดับชั้น ก่อนประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมมีจำนวนนักเรียนที่ รับไว้ต่ำกว่า ประชากรวัยเรียนและแผนการรับนักเรียน เพื่อให้ดำเนินงาน รับนักเรียน เป็นไปตามแผนการรับ นักเรียนและครอบครัว กลุ่มเป้าหมายประชากรวัยเรียน ในเขตพื้นที่บริการ ควรกำหนดแผนการรับ นักเรียนในแต่ละระดับชั้นที่เปิดรับสมัคร โดยยึดข้อมูลจำนวนนักเรียนจากการสำมะโนประชากรวัย เรียนเป็นตัวกำหนด ให้ตรงกับเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนที่จะรับนักเรียนเข้าเรียน เพื่อให้จำนวน นักเรียนที่รับไว้จริงกับจำนวนนักเรียนตามแผนการรับนักเรียนไม่แตกต่างกันมากจนเกินไป

2. จากผลการดำเนินงาน พบว่า โดยภาพรวม แผนการรับนักเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และ เมื่อพิจารณาอัตราการรับนักเรียนโดยภาพรวม ในปีการศึกษา 2555 มีอัตราการรับนักเรียนลดลง จากปีการศึกษา 2554 เมื่อพิจารณารายระดับชั้น อัตราการรับนักเรียนในทุกระดับชั้นมีอัตรา ใกล้เคียงกัน ดังนั้น เพื่อให้อัตราการรับนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ในระดับชั้น ก่อนประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีอัตราการรับนักเรียนเพิ่มขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จึงควรให้ความสำคัญ กับการจัดทำแผนการรับนักเรียน และประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครองเข้าใจและ เห็นความสำคัญของการศึกษาให้น่าบุตรหลาน ที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับและชั้นพื้นฐาน เข้าเรียนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ประเด็นพิจารณา

กรณีนักเรียนเข้าเรียนไม่ครบ 100 % ตามประชากรวัยเรียนและแผนการรับนักเรียน ในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากจากนักเรียนบางส่วนไปเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่นๆ เช่น สังกัดเอกชน สังกัดเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาอื่น ๆ ที่อยู่นอกเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งถึงแม้จะไม่ครบ 100 % ตามประชากรวัยเรียนและแผนการรับนักเรียน แต่ถือว่าอยู่ในระดับสูงเกินกว่าร้อยละ 85 ทุกระดับชั้น แม้ว่าเกณฑ์การเข้าเรียนภาคบังคับในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กำหนดเป็น 100 % แต่ส่วนหนึ่งยอมไปเรียนสังกัดอื่นๆและคาดว่าแนวโน้มน่าจะสูงกว่าร้อยละ 100 ซึ่งจะได้มีการจัดทำศึกษาวิเคราะห์และจัดเก็บข้อมูลในภาพรวมทุกสังกัดในอนาคตต่อไป